

**Banca
Națională
a Moldovei**

© Banca Națională a Moldovei, 2020

Banca
Națională
a Moldovei

Memorandum

de înțelegere

Banca Națională a Moldovei și Banca
Centrală Europeană în domeniul
supravegheții bancare

Banca
Națională
a Moldovei

Scopul memorandumului

BNM și BCE își exprimă disponibilitatea de a coopera și a asigura un schimb eficient de informații în domeniul supravegherii bancare.

Ce prevede memorandumul

- Licențierea băncilor;
- evaluarea potențialilor achizitori de dețineri calificate în capitalul băncilor;
- evaluarea persoanelor înaintate în funcția de membru al organului de conducere și în funcțiile-cheie ale băncii;
- supravegherea din oficiu a băncilor;
- controalele pe teren la bănci;
- aplicarea sancțiunilor și a altor măsuri de asigurare a respectării legii;
- situațiile de urgență.

Ce prevede memorandumul

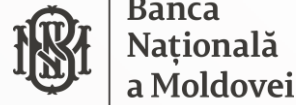
- Principii generale privind cooperarea și schimbul de informații; confidențialitatea informației; statutul memorandumului; lista persoanelor de contact.
- Obligația de păstrare a confidențialității informațiilor este prevăzută atât în textul memorandumului, cât și în Legea cu privire la BNM și în Legea privind activitatea băncilor.
- Legea cu privire la BNM prevede că informațiile ce constituie secret profesional pot fi furnizate băncilor centrale și altor organe competente din alt stat în baza principiului reciprocității.

Baza legală

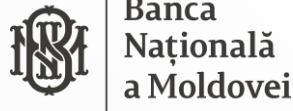
BNM poate să încheie acorduri de cooperare și schimb de informații cu autoritățile ce dețin competențe în reglementarea și supravegherea sectorului financiar și bancar din alte state:

- *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei;*
- *Legea privind activitatea băncilor.*

Importanța cooperării dintre BNM și BCE

- Va facilita exercitarea atribuțiilor de supraveghere bancară exercitate de BNM și BCE;
- Va promova integritatea, stabilitatea și eficacitatea instituțiilor supravegheate de BNM și BCE.

Memorandum în contextul Acordului de Asociere RM-UE

Acordul de Asociere RM-UE (art. 58 și 59) se referă la domeniul serviciilor financiare pentru a realiza obiective, între care:

- promovarea cooperării dintre autoritățile de reglementare și de control competente, inclusiv prin schimbul de informații;
- asigurarea supravegherii independente și eficace.

Memorandum în contextul Acordului de Asociere RM-UE

Art. 243 (Reglementare eficientă și transparentă) din Acordul de Asociere:

- implementarea și aplicarea standardelor internaționale privind reglementarea și supravegherea sectorului de servicii financiare, inclusiv aplicarea:

Principiilor de bază pentru supravegherea eficientă a sectorului bancar:

- autoritățile naționale responsabile de supravegherea bancară trebuie să dispună de mecanisme de cooperare și schimb de informații cu autoritățile similare din alte state.

Memorandum în contextul Acordului de Asociere RM-UE

Va contribui și la realizarea unui alt obiectiv aferent serviciilor financiare, prevăzut în Acordul de Asociere:

- asigurarea stabilității și integrității sistemului financiar din R. Moldova.

Ce a determinat încheierea Memorandumului cu BCE

- BNM a aprobat Legea privind activitatea băncilor, în vigoare din 2018, și un set de acte normative pentru aplicarea acestei legi, care au fost aliniat la cerințele internaționale Basel III și la legislația europeană.

Aceste acte normative au fost elaborate în cadrul Proiectului de asistență finanțat de UE, în care BNM a beneficiat de expertiza a două bănci centrale din UE.

Ce a determinat încheierea Memorandumului cu BCE

- Noiembrie 2018 - Autoritatea Bancară Europeană a evaluat pozitiv regimul de confidențialitate aplicat de Republica Moldova în domeniul supravegherii bancare, constatând că acesta corespunde cerințelor din UE.
- Autoritatea Bancară Europeană a inclus BNM în lista autorităților de supraveghere bancară din afara UE, ale căror regimuri de confidențialitate pot fi considerate echivalente celor aplicate în țările UE.

Ce a determinat încheierea Memorandumului cu BCE

- Ianuarie 2019 – BNM aderă la Memorandumul de cooperare între Autoritatea Bancară Europeană și autoritățile de supraveghere bancară din Europa de Sud-Est.
- Grație reformelor promovate de BNM, Republica Moldova este singura țară din Parteneriatul Estic inclusă în lista respectivă.

Impact

Recunoașterea internațională acordată de o autoritate prestigioasă a UE facilitează cooperarea și schimbul de informații dintre BNM și BCE și deschide posibilitatea pentru participarea BNM la colegiile de supraveghetori care monitorizează grupurile bancare din UE.

În prezent, în Republica Moldova operează cinci dintre aceste grupuri bancare: Banca Transilvania din România, OTP Group din Ungaria, Intesa Sanpaolo din Italia, ProCredit din Germania și Erste Group din Austria.

Banca
Națională
a Moldovei

Banca Centrală Europeană

EUROPEAN CENTRAL BANK

EUROSYSTEM

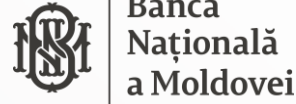
Succint despre Banca Centrală Europeană

- BCE - instituție a UE
- Obiectivul principal - **menținerea stabilității prețurilor.**
- Din noiembrie 2014, BCE este responsabilă și de **supravegherea directă a instituțiilor de credit semnificative** din zona euro (state-membre ale UE a căror monedă este euro).

Succint despre Banca Centrală Europeană

BCE supraveghează și activitatea unor instituții de credit din UE care au filiale sau sucursale în alte țări, inclusiv în Republica Moldova.

Banca
Națională
a Moldovei

“

Entitățile
supravegheate vizate
de memorandum

Bilanțul

Imobilizații

corporative

Instrumente

Entitățile supravegheate vizate de memorandum

- Memorandumul vizează activitatea băncilor din Republica Moldova care sunt filiale sau sucursale ale băncilor semnificative din UE supravegheate direct de BCE.
- Memorandumul se va aplica și în situațiile în care băncile semnificative supravegheate direct de BCE sau, după caz, băncile din R. Moldova, vor dori să intre pe piața bancară din R. Moldova sau UE.

Entitățile supravegheate vizate de memorandum

- În R. Moldova activează două bănci-filiale ale băncilor supravegheate direct de BCE:
 - B.C. „EXIMBANK” S.A. - filiala băncii Intesa Sanpaolo S.p.A. din Italia;
 - Banca Comercială Română Chișinău S.A. – considerată filiala băncii Erste Group Bank AG din Austria.

- În Republica Moldova activează o bancă ce este filială a unui holding financiar supravegheat indirect de BCE:
 - B.C. „ProCredit Bank” S.A. – filiala holdingului financiar ProCredit Holding AG & Co.KGaA din Germania.

Exemple de cooperare pe baza memorandumului

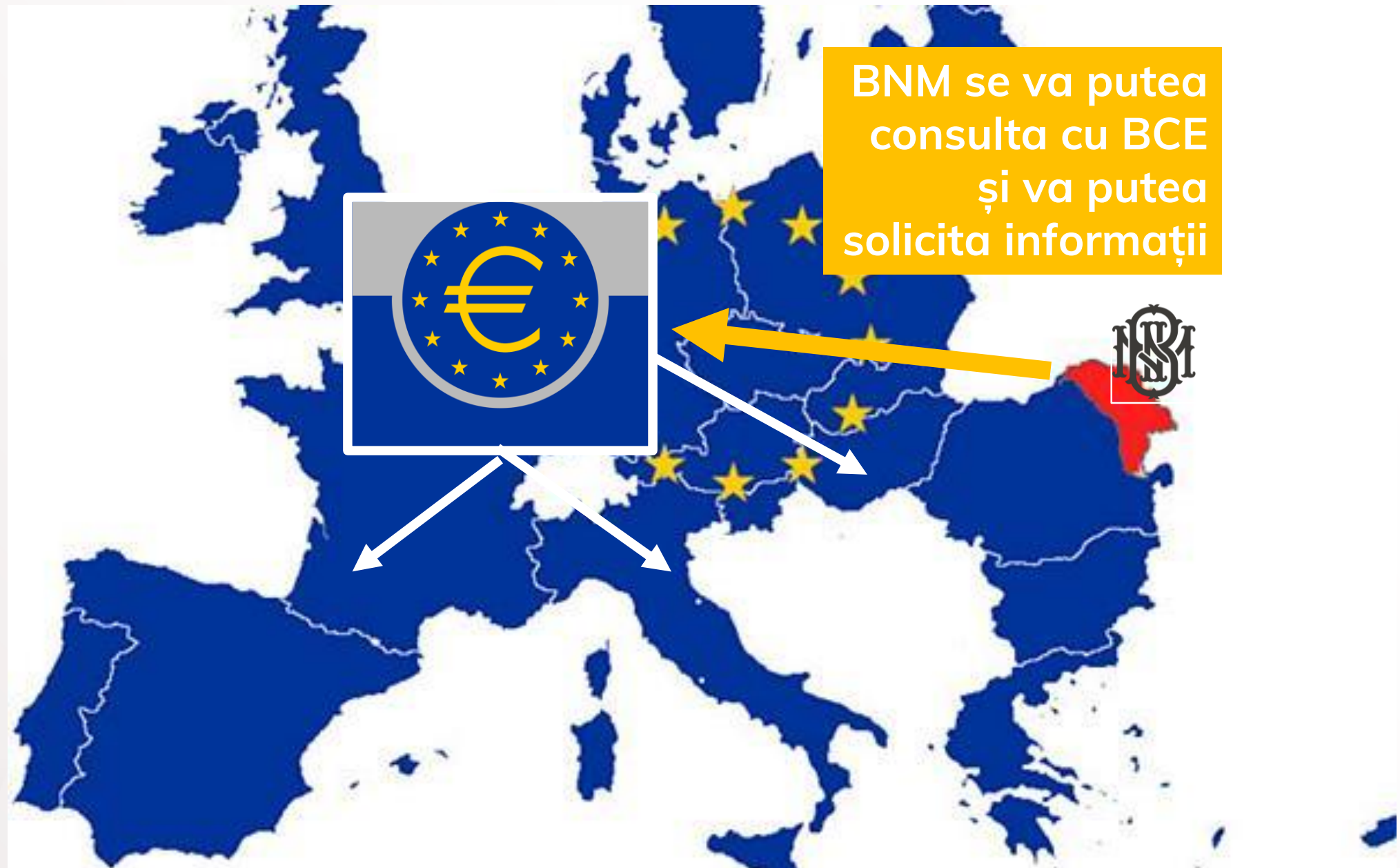
Banca
Națională
a Moldovei

- Exemplul 1. BCE supraveghează o bancă din UE care are o filială în Republica Moldova.

Exemple de cooperare pe baza memorandumului

- Exemplul 2. O bancă din UE, supravegheată de BCE, intenționează să înființeze o bancă în Republica Moldova.

Memorandumuri cu bănci centrale din UE

BNM a încheiat memorandumuri cu:

- Banca centrală a Ungariei (2020);
- Banca centrală a Lituaniei (2017);
- autoritatea federală de supraveghere financiară din Germania (2014);
- Banca Națională a României (2001).

Băncile supravegheate direct și indirect de BCE

Memorandumul cu BCE vizează:

- Băncile supravegheate direct și indirect de BCE din zona euro (19 state): Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Portugalia, Slovacia, Slovenia, Spania.
- Băncile supravegheate de BCE din statele UE care nu au adoptat moneda euro.

Banca
Națională
a Moldovei

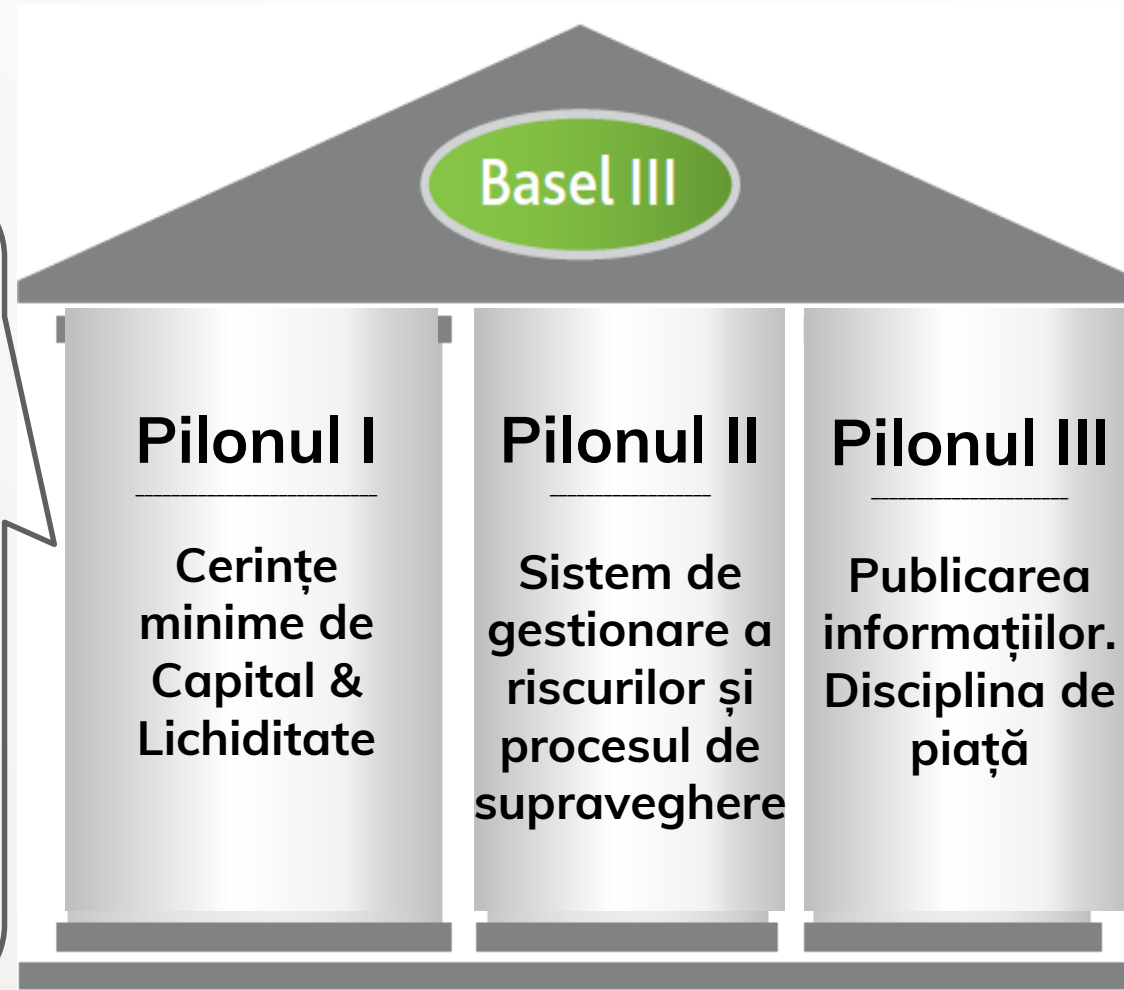
Supravegherea sectorului bancar în Republica Moldova

BASEL III – reforma sectorului bancar

Banca
Națională
a Moldovei

- Calitatea capitalului
- Adecvarea capitalului
- Lichiditatea
- Levier
- Amortizoarele de capital
- Posibilitatea de a alege abordarea (standardizată sau avansată)

Concentrare pe
governanța internă și
managementul riscului

Noul cadru de reglementare a fost elaborat în baza

- DIRECTIVA 2013/36/UE cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudentială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții;
- REGULAMENTUL 575/2013 privind cerințele prudenciale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții;
- Acordul de Asociere RM – UE;
- Principiile de bază pentru o supraveghere bancară eficientă (Basel).

Trecerea la BASEL III

Legea 202/2017 cu privire la activitatea băncilor;
Cadrul de reglementare secundar aferent activității băncilor în baza Legii 202/2017:

Elemente-cheie:

- Conformarea sectorului bancar cerințelor și regulilor aplicabile pe plan internațional – sistem echivalent și comparabil;
- Dezvoltarea și promovarea celor mai bune practici de guvernanță internă, gestionare internă la nivelul fiecărei bănci;
- Aplicarea cerințelor prudențiale pe bază individuală și, după caz, pe bază consolidată;
- Implementarea cerinței de fonduri proprii și utilizarea amortizoarelor de capital;
- Determinarea riscurilor și a tehnicilor de diminuare a acestora: riscul de credit, riscul de credit al contrapărții, riscul de piață, riscul de decontare/livrare, riscul de ajustare a evaluării creditului și riscul operațional ([Pilon I](#));
- Utilizarea abordărilor standardizate și a abordărilor avansate;
- Măsurarea riscului de lichiditate și indicatorul efectului de levier;
- Procesul de evaluare a adecvării capitalului la riscuri (ICAAP) și Procesul de evaluare a adecvării lichidității (ILAAP) ([Pilon II](#));
- Cerințe de raportare ([inclusiv FINREP și COREP](#)).

Trecerea la BASEL III

Implementarea Acordului de Asociere cu UE și a Acordului cu UE privind asistența macrofinanciară 2017:

- Modificarea cadrului legislativ și transpunerea Directivelor UE (Proiect Twinning finanțat de UE);
- Implementarea cadrului de reglementare în baza principiilor Regulamentului privind cerințele de capital IV;
- Regimul de confidențialitate pentru supravegherea bancară a fost evaluat de ABE ca fiind echivalent cu cerințele UE;
- BNM a aderat la Memorandumul de cooperare dintre ABE și autoritățile de supraveghere bancară din Europa de Sud-Est;
- Fortificarea Fondului de Garantare a Depozitelor;
- Transpunerea în cadrul de reglementare a principiilor de combatere a spălării banilor/finanțării terorismului.

Supravegherea aliniată la standardele europene și internaționale

Au fost aprobate:

- Regulamentul privind controalele pe teren (care are drept scop asigurarea unui proces bine definit și transparent, prin informarea băncilor cu privire la etapele, termenele și principiile de desfășurare a controalelor pe teren, etc.);
- Metodologia de supraveghere și evaluare a activității băncilor (SREP);
- Procedura internă a Băncii Naționale a Moldovei aferentă desfășurării atribuției de supraveghere bancară (care reglementează procesul de supraveghere bazat pe risc);
- Metodologia Băncii Naționale a Moldovei pentru evaluarea adecvării capitalului (prin care se pot cuantifica cerințele de capital la riscuri acoperite de pilonul II);
- Proceduri privind evaluarea riscurilor (de credit, operațional și riscul de piață).

Metodologia de evaluare și supraveghere a activităților băncilor

prezintă proceduri și principii de funcționare a procesului de supraveghere și evaluare a activității băncilor (SREP), fiind destinată personalului BNM, împuternicit în acest sens.

transpune parțial Ghidul privind procedurile și metodologiile comune pentru SREP(EBA/GL/2014/13).

Metodologia →

acoperă în detalii aspectele legate de procesul de supraveghere și evaluare a activității băncilor care agregă toate constatările din activitățile de supraveghere prudentială.

este bazată pe identificarea și evaluarea riscurilor băncilor/ guvernantei interne și atribuirea scorurilor.

oferă orientări practice cu privire la aplicarea măsurilor de supraveghere.

Evaluarea generală SREP și atribuirea scorului general

Banca
Națională
a Moldovei

Scor	Opinia supraveghetorului	Considerații	
1	Riscurile identificate prezintă un risc imperceptibil pentru viabilitatea băncii	<p>Modelul de afaceri și strategia băncii</p> <p>Mecanismele interne de administrare și control la nivelul băncii</p> <p>Riscurile de capital și de lichiditate</p> <p>Componenta și nivelul fondurilor proprii deținute</p> <p>Poziția lichidității și profilul de finanțare al băncii</p>	nu prezintă riscuri perceptibile
2	Riscurile identificate prezintă un risc scăzut pentru viabilitatea băncii	<p>Modelul de afaceri și strategia băncii</p> <p>Mecanismele interne de administrare și control la nivelul băncii</p> <p>Riscurile de capital și de lichiditate</p> <p>Componenta și nivelul fondurilor proprii deținute</p> <p>Poziția lichidității și/sau profilul de finanțare al băncii</p>	există un grad redus de preocupare
3	Riscurile identificate prezintă un risc mediu pentru viabilitatea băncii	<p>Modelul de afaceri și strategia băncii</p> <p>Mecanismele interne de administrare și control la nivelul băncii</p> <p>Riscurile de capital și de lichiditate</p> <p>Componenta și nivelul fondurilor proprii deținute</p> <p>Poziția lichidității și/sau profilul de finanțare al băncii</p>	există un grad redus de preocupare
4	Riscurile identificate prezintă un risc înalt pentru viabilitatea băncii	<p>Modelul de afaceri și strategia băncii</p> <p>Mecanismele interne de administrare și control la nivelul băncii</p> <p>Riscurile de capital și de lichiditate</p> <p>Componenta și nivelul fondurilor proprii deținute</p> <p>Poziția lichidității și/sau profilul de finanțare al băncii</p>	există un grad sporit de preocupare
„F”	Banca este considerată a fi „în curs de a intra în dificultate majoră sau este susceptibilă de a intra în dificultate majoră”	Există un risc imediat pentru viabilitatea băncii. Banca întrunește condițiile pentru a fi „în curs de a intra în dificultate sau este susceptibilă de a intra în dificultate”, astfel cum este prevăzut la art. 59 din Legea privind redresarea și rezoluția băncilor.	

Îmbunătățirea guvernantei corporative

- Băncile au îndeplinit acțiunile ce derivă din dispozițiile tranzitorii ale Legii nr.202/2017: au ajustat structurile organizatorice, statutele și regulamentele sucursalelor la cerințele legii în legătură cu schimbarea denumirii filialelor în sucursale, comitete specializate;
- Astfel, băncile în funcție de complexitate au creat comitete specializate ale Consiliului precum: comitete de audit, de administrare a riscurilor, de numiri și de remunerări;
- Au fost formate funcțiile de control intern: funcția de administrare a riscurilor, o funcție de conformitate și o funcție de audit intern.

Băncile comerciale licențiate (31 august 2020)

Banca
Națională
a Moldovei

milioane MDL

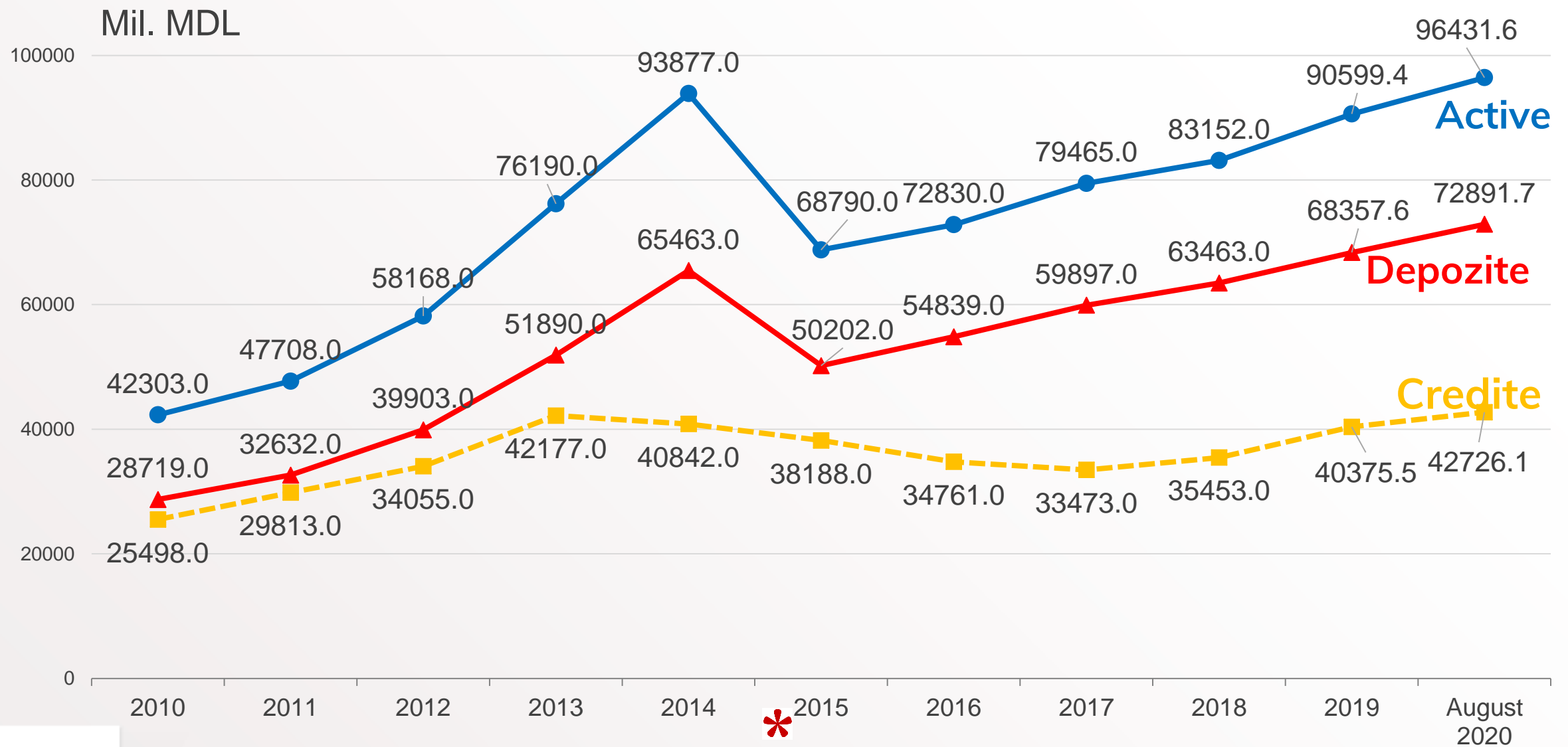
**Cota de piață gestionată*
de investitori europeni:
~ 90% din active (August
2020)**

		Cota de piață	Active	Depozite	Credite	Profit net (31.12.2019)
	MOLDOVA- AGROINDBANK	28%	27,387.2	21,363.7	14,393.5	703.6
	MOLDINDCONBANK	21%	19,822.4	15,044.5	7,836.9	678.4
	VICTORIABANK	15%	14,428.9	11,090.7	4,477.0	301.2
	MOBIASBANCA	14%	13,544.0	10,746.8	7,112.4	255.3
	EXIMBANK	5%	4,330.6	2,360.5	2,942.2	46.9
	PROCREDIT BANK	4%	4,222.5	2,985.1	1,475.6	87.6
	FINCOMBANK	4%	3,604.8	2,601.7	1,521.2	75.9
	ENERGBANK 	3%	3,291.3	2,696.2	820.5	47.5
	BCR CHIȘINĂU	3%	2,779.5	1,982.7	826.1	24.7
	COMERȚBANK	2%	1,702.2	1,084.3	767.7	20.3
	EUROCREDITBANK	1%	1,318.2	935.5	552.8	13.4
Total			96,431.6	72,891.7	42,726.1	2,254.8

* Conceptul de gestiune se bazează pe mai mulți factori, nu doar pe mărimea deținerii în capital

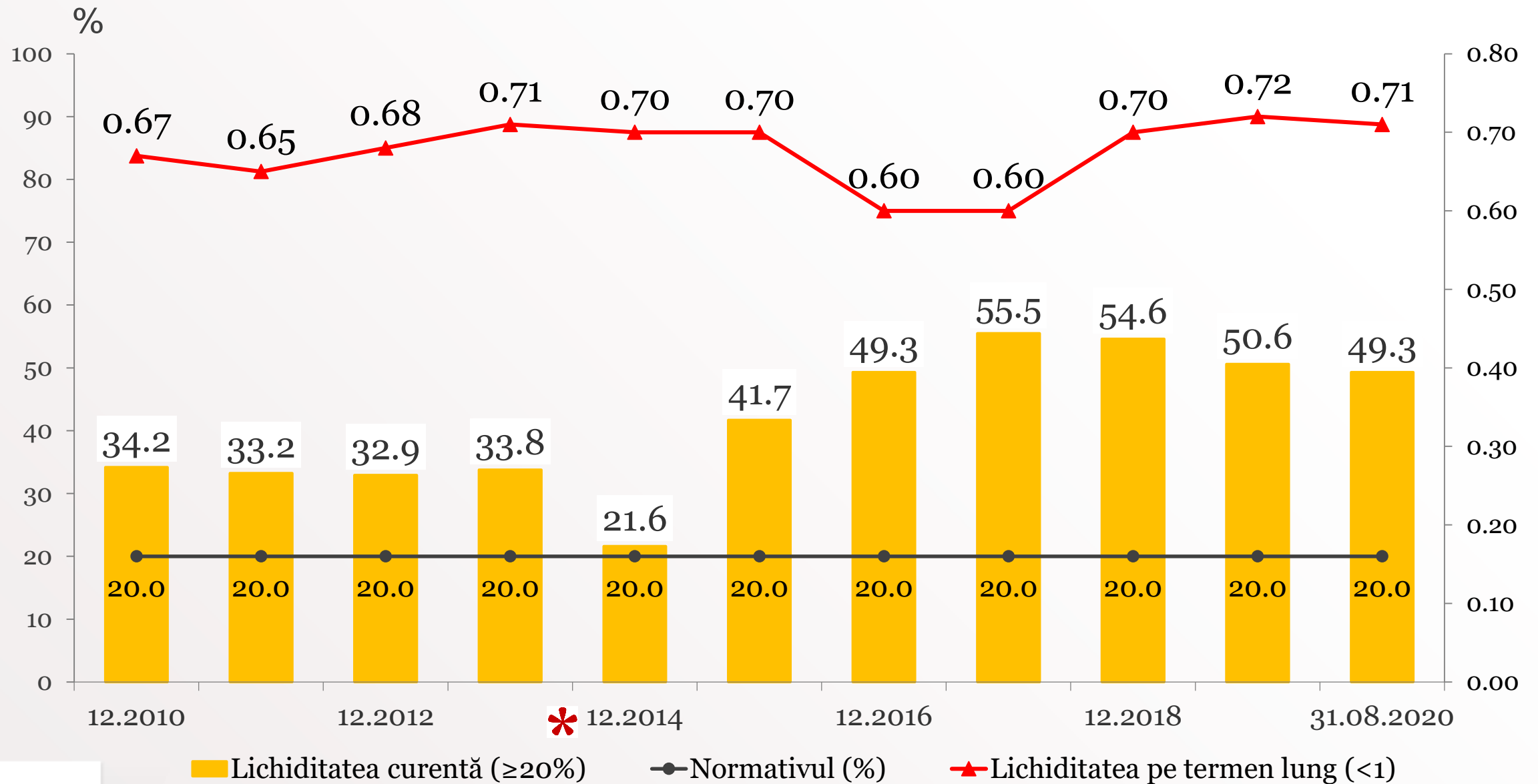
 - Regim de intervenție timpurie

Principali indicatori bancari

* - Până în 2014 inclusiv Banca de Economii, Banca Socială și Unibank până la începerea lichidării lor în octombrie 2015.

Lichiditatea sectorului bancar

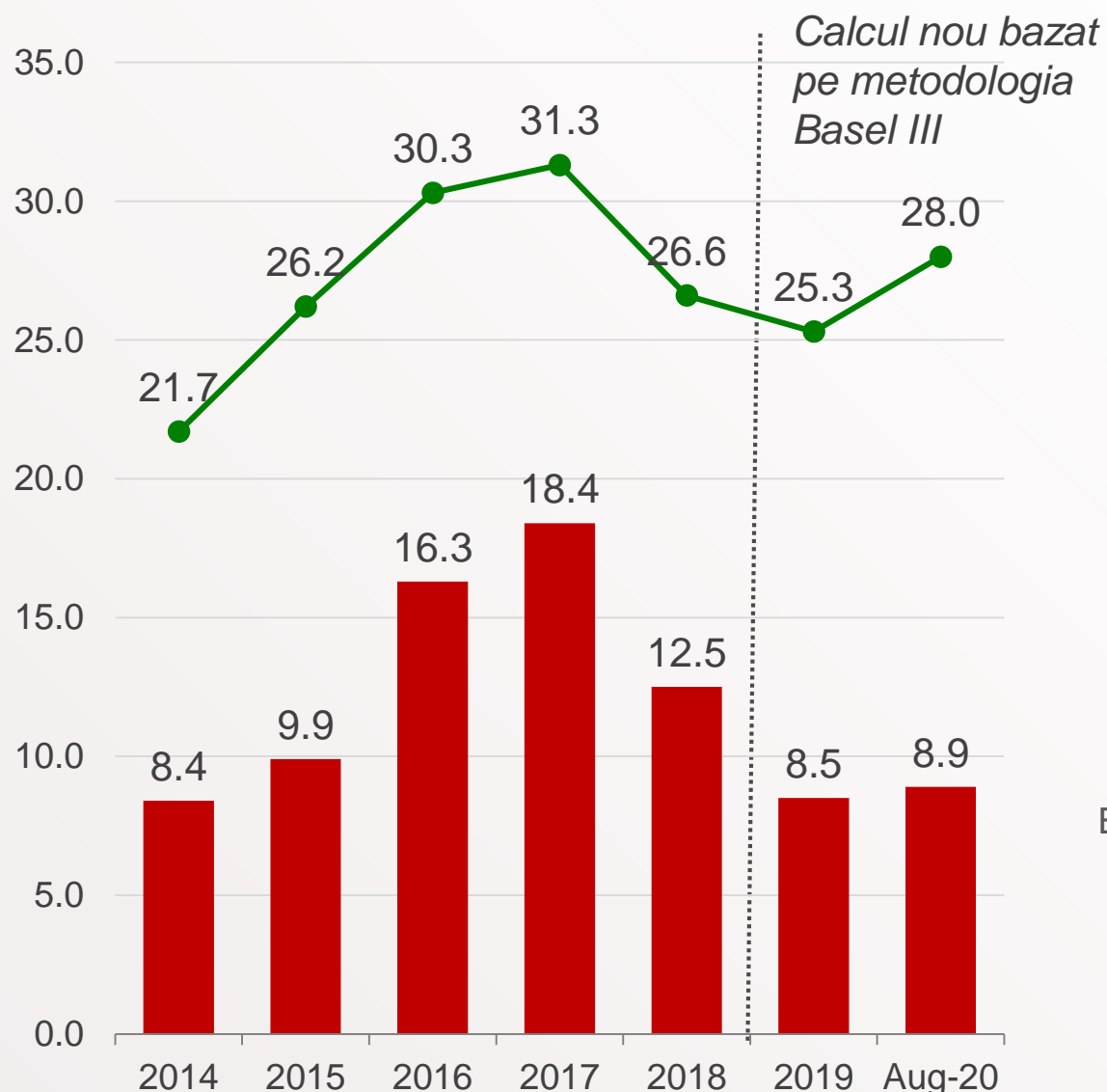

* - Până în 2014 inclusiv Banca de Economii, Banca Socială and Unibank până la lichidarea lor în octombrie 2015.

Băncile sunt suficient capitalizate

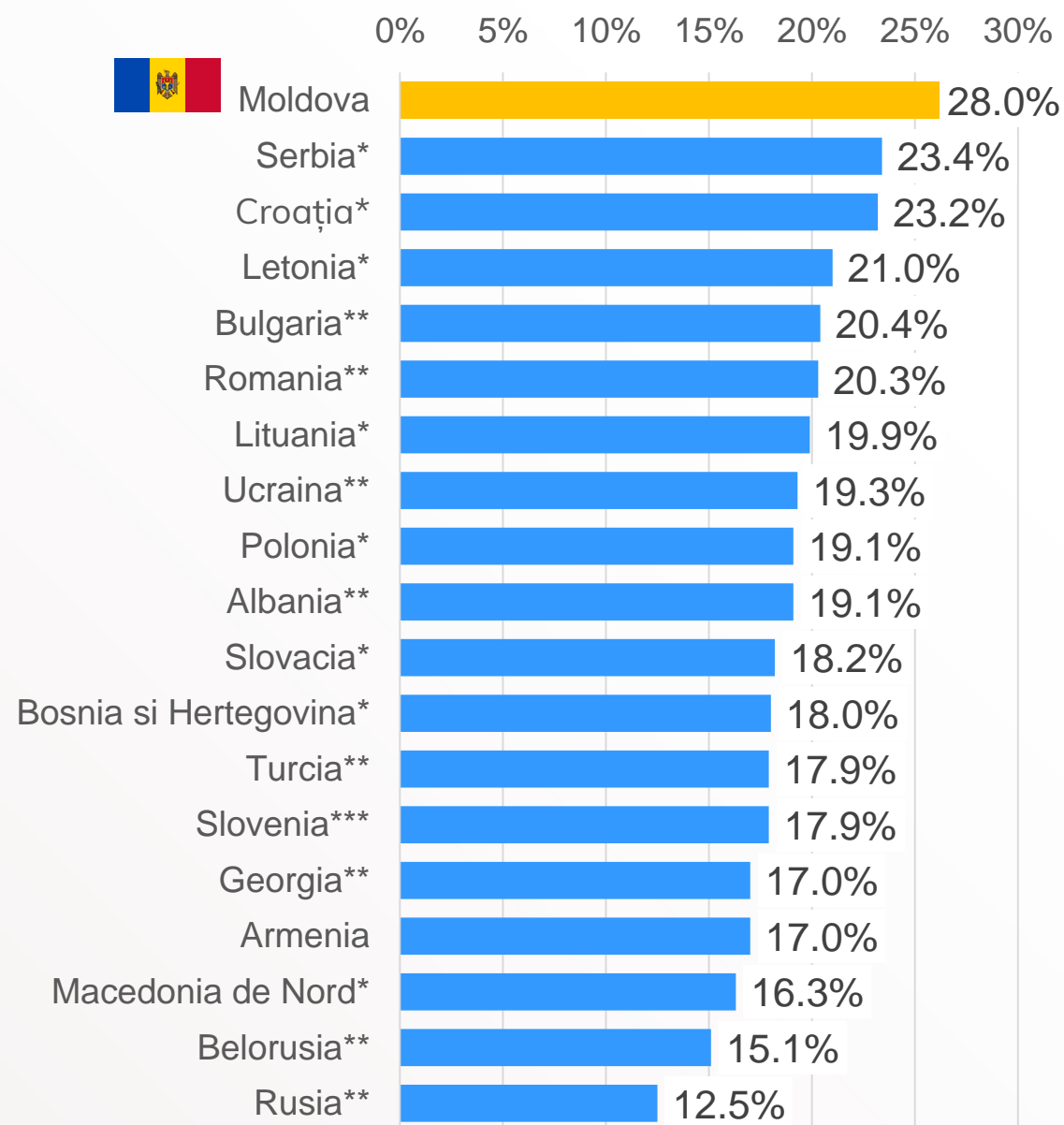

Banca Națională a Moldovei

■ Rata creditelor neperformante
● Rata de adecvare a capitalului

Rata de adecvare a capitalului, August 2020
(* Dec. 2019,**Mart.2020 *** 2018)

Notă: standardele de capital Basel III începând din iulie 2018.

Sursa: <https://www.ceicdata.com>

Sesiunea Întrebări – răspunsuri

www.bnm.md

[BNMoficial](https://www.facebook.com/BNMoficial)

[Banca Națională a Moldovei](https://www.youtube.com/Banca Națională a Moldovei)

[BNM_oficial](https://twitter.com/BNM_oficial)

[/company/national-bank-of-moldova](https://www.linkedin.com/company/national-bank-of-moldova)

[banca_nationala_moldova](https://www.instagram.com/banca_nationala_moldova)